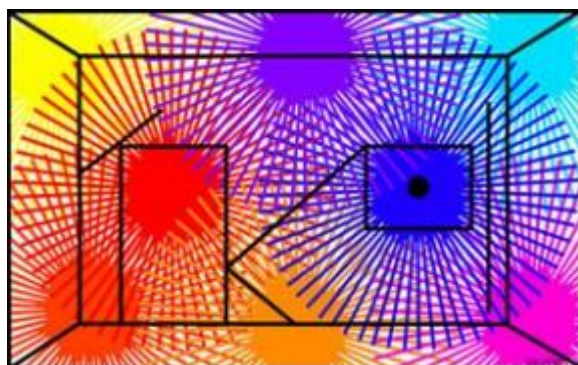

ניהול בבריאות שנה ד': יצירתיות בארגוני בריאות

מרצה: גב' דלית וילהלם

Oliver Alvarez איור: CC3-by-sa. יצירתיות וקוגניציה. מקור: ויקיפדיה ברשיון

יצירתיות היא אחד הגורמים המניעים את הישרדותו והתפתחותו של כל ארגון. היצירתיות מניעה את החדשנות שמביאה לצמיחה, מרחיבה את תחומי הפעילות ומעשירה את התהליכים הארגוניים. יצירתיות מוגדרת כגמישות מחשבתית, היכולת לצאת מתוך המסגרת ליצור עולם חדש, או לבנות דרך חדשה להתמודדות. יצירתיות קשורה להיחלצות מקיבעון. העזה מתייחסת ליכולת לקחת סיכון, לפעול במצבי עמימות. השילוב בין השניים מחבר חשיבה ועשייה פורצות דרך. יצירתיות והעזה הינם מרכיבים חשובים מאוד בכל שלב משלבי חייו של הארגון. בכל עת קיים הצורך בחשיבה שאיננה שגרתית ומקובלת, ביכולות להפגין גמישות מחשבתית ולקחת סיכונים. גם בארגון השמרני ביותר יש צורך באנשים יצירתיים ונועזים החושבים מחוץ לקופסה, מותחים את גבולות התפקיד והמערכת. אנשים כאלו מהווים את השמרים בארגון. בעידן של שינויים תכופים וחוסר ודאות בכל תחומי החיים אנו עדים לפיתוחים פורצי-דרך החל מהחלל, דרך הרפואה, הייטק ועד לננו-טק (פיתוח של מוצרים זעירים מתוחכמים ובעלי עוצמה אדירה) שהוא המילה האחרונה בתחום החדשנות. חדשנות בלתי פוסקת זו לא פוסחת על ארגוני הבריאות שנאלצים להמציא את עצמם מחדש ולחשוב על פתרונות יצירתיים שנועדו להתמודד עם האתגרים של מערכת הבריאות ולהצליח. ארגוני הבריאות נדרשים לחשיבה אסטרטגית פורצת דרך. בקורס זה נחשף למושגי יסוד בחשיבה יצירתית ונתרגם אותה למציאות של ארגוני בריאות.

מטרות הקורס הן:

1. להקנות למשתתפים ידע, מיומנויות ותפיסת עולם, לגבי יצירתיות של הפרט, קבוצה וארגון.
2. להתנסות בחוויות יצירתיות המאפשרות הבנת המרכיבים והתהליכים היצירתיים שמאפשרים פיתוח אסטרטגיות יעילות להתמודד עם גמישות מחשבתית ועם מצבי חוסר וודאות במערכת הבריאות.
3. להתנסות בעבודה קבוצתית בפיתוח פרויקט יצירתי בארגון.
4. לספק למשתתפים פורום לדין ולפתרון דילמות ניהוליות, הצעות מן העבודה היומיומית בארגוני הבריאות.

מבנה הקורס:

- הקורס יתנהל במתכונת של התנסות בסדנה בשילוב חומר תיאורטי ולמידה מרחוק.
- הקורס הוא שנתי ומתנהל במתכונת הבאה: במהלך **סמסטר א'** המפגשים יהיו במתכונת של **סדנה באוניברסיטה**. במהלך **סמסטר ב'** הלמידה תתנהל מרחוק **במתכונת מתוקשבת** - הסטודנטים יגישו רפרטים מתוקשבים וינהלו את הלמידה של עמיתיהם באופן מתוקשב.
- לקורס **שלושה מרכיבים** – **1. השתתפות בדיונים ופעילויות במסגרת סדנאות** שתעביר המרצה, **2. השתתפות בפעילות מקוונת בין חברי הקבוצה והמרצה** **3. למידת עמיתים שתבצע באמצעות רפרט מתוקשב**. במהלך הסדנאות יתבצע ניתוח של מצביים הדרכתיים בארגוני הבריאות.

דרישות והרכב הציון:

1. השתתפות פעילה בכיתה (השתתפות שבועית באתר הקורס ובאתרים שונים על פי הנחיית המרצה והשתתפות בכיתה) – 10%
 2. הצגת מאמר ברפרט מתוקשב וניהול הלמידה בפורום - 40% (יתרחש במהלך סמסטר ב')
 3. ביצוע פרויקט קבוצתי – 50% (יתרחש במהלך סמסטר א' וב')
- ציון עובר-60
נוכחות : **חובה** .

תכני הקורס ורשימת הקריאה

תאריך: 31.10.11

נושא השיעור:

1. **מבוא: מושגי ייסוד** –

יצירתיות

חדשנות

תאריך: 21.10.13 / 28.10.13 / 4.11.13

נושא השיעורים ופריטים ביבליוגרפים:

2. מאפיינים קוגניטיביים ורגשיים המעודדים יצירתיות

Keith, S. (2000). Creativity: Cognitive, personal, developmental, and social aspects. *American Psychologist*, Vol 55(1), Jan, 151-158.

Dietrich, A. (2004). The cognitive neuroscience of creativity. *Psychonomic Bulletin & Review*, 11 (6), 1011-1026.

תאריך: 11.11.13 / 18.11.12 / 25.11.12

נושאי השיעורים ופריטים ביבליוגרפים:

3. מאפיינים קוגניטיביים ורגשיים המעכבים יצירתיות

Brennana, A. & Dooleyb, L. (2005). Networked creativity: a structured management framework for stimulating innovation. *Technovation*, 25, 1388–1399

תאריך: 2.12.12 / 16.12.12

נושא השיעור ופריטים ביבליוגרפים:

4. יצירתיות בארגונים – המשאב האנושי

Shalley, C. E., Zhou, J. & Oldham, G. R. (2004). Should We Go from Here?

The Effects of Personal and Contextual Characteristics on Creativity: Where *Journal of Management*, 30; 933 – 958.

הסביבה הארגונית כמקדמת/מעכבת יצירתיות

Jennifer M. George (2007): 9 Creativity in Organizations. *The Academy of Management Annals*, 1:1, 439-477.

תאריך: 23.12.12 / 30.12.12 / 6.1.13 / 13.1.13

נושא השיעור ופריטים ביבליוגרפים:

5. יצירתיות וחדשנות בארגונים

Duxbury, T. (2012) Creativity: Linking Theory and Practice for Entrepreneurs. *Technology Innovation Management Review* August, www.timreview.ca 10.

Hernández-Mogollon, R., Cepeda-Carrion, G., Cegarra-Navarro, J. G. & Leal-Millán, A. (2010), "The role of cultural barriers in the relationship between open-mindedness and organizational innovation". *Journal of Organizational Change Management*, Vol. 23 Iss: 4 pp. 360 – 376.

תאריך: 20.1.13 / 27.1.13

נושא השיעור ופריטים ביבליוגרפים:

6. מנהלים או מנהיגים ויצירתיות

Isaksen, S. G. & Akkermans, H. J. (2011) Creative Climate: A Leadership Lever for Innovation. *Journal of Creative Behavior*, Volume 45 , 3, 161- 187.

מטלות:

הנחיות לפרויקט קבוצתי (50%)

הפרויקט הקבוצתי יתבצע בקבוצות של 4 סטודנטים כל קבוצה במהלך סמסטר א' וסמסטר ב'. הפרויקט יבחר מאחד הנושאים הבאים:

• בניית משחק למידה המדגים את הפעילות בבית החולים

• בניית משחק למידה המלמד על בריאות העובד

• בניית ספרייה פדגוגית למדריכים קליניים- ניהול ידע יצרתי בארגון

- הכנת סרטונים המדגימים למידה בסביבות למידה שונות
- בניית פעילויות לימודיות בנושא- הומור בסייעוד
- בניית פעילויות לימודיות בנושא- אינטליגנציות מרובות

קבוצת הסטודנטים מבצעת את הפרויקט בהתאם להנחיות הבאות:

1. בוחרת את אחד הנושאים המופיעים ברשימה
2. מגדירה את המטרות הראשוניות של הפרויקט (הנחיות מפורטות יופיעו באתר הקורס)
3. מגדירה את המשימות לפרויקט בהתאם ליעדים שמגדירה
4. מחלקת את המשימות בין חברי הקבוצה
5. מדווחת אחת בשבוע בפורום שנמצא באתר הקורס בהיילרן
6. מגדירה את קצב ההתקדמות ומעריכה את ההצלחות שלה
7. מציגה את הפרויקט בשיעורים בסיום סמסטר ב'

הנחיות לכתיבת עבודה על הפרויקט קבוצתי

חלק ראשון: רקע ורציונל

תארו את הרקע לביצוע הפרויקט שלכם:

- מה הן מטרות הפרויקט וכיצד הן קשורות לספרות מקצועית
- מה היו ההנחיות וכיצד אתם החלטתם לבצע
- מדוע חשוב לבצע את הפרויקט
- במה הוא תורם ללמידה ארגונית
- קישור לספרות רלוונטית שמסבירה את חשיבות הפרויקט

חלק שני: ביצוע הפרויקט

תארו כיצד ביצעתם את הפרויקט:

- מה היו המשימות שביצעתם, מה מטרותן וכיצד הן קשורות לפרויקט
- מה היה הפער בין התכנון לביצוע
- מה לא הצלחתם לבצע כפי שתכננתם ומה למדתם מזה
- מה התוצרים של המשימות שבצעתם

חלק שלישי: הערכת הפרויקט

- מה הן מטרות הפרויקט כעת. מה ההבדל בין המטרות בתחילת הדרך לבין הסיום? כיצד קשורות למטרות שהגדרתם בתחילת הפרויקט כיצד אתם מבינים כעת את מטרת הפרויקט עם סיומו?
 - תארו את תוצרי הפרויקט וקשר אותם לספרות מקצועית רלוונטית. הסבירו את הקשר ללמידה ארגונית
 - מה יכולתם ללמוד מההליכים והתוצרים של הפרויקט? נא תארו תובנות ברמה האישית של כל סטודנט וברמה הקבוצתית
 - המלצות לעתיד
- את העבודה יש להגיש עד ה 15.8.12. במייל

הנחיות להצגת רפרט מתוקשב וניהול הלמידה בפורום (יתרחש במהלך סמסטר ב')

1. התחלקו לזוגות
2. בחרו זוג מאמרים בנושא מסוים – והתארגנו עם החומרים שתיצרו עד לתאריך הספציפי שמתאים לכול נושא
3. סכמו את עיקרי המאמרים
4. בחרו דרך לספר על התכנים המרכזיים של המאמר וללמד את חברכם לקבוצה בהרצאה מוקלטת קצרה (עד 30 דקות) והדגמה (סרטונים, הפעלה ועוד)
5. צלמו את ההרצאה והפעילות
6. הסרט המצולם יופיע באתר הקורס וחבריכם לקבוצה יצפו בו ויגיבו עליו בפורום
7. עליכם לנהל את הפורום של הקורס במשך שבוע

תאריך ושם הסטודנטים	הנושא ורשימה ביבליוגרפית רלוונטית
10.3.13	<p>1. משחקים במערכת הבריאות</p> <p>1) Kraus, M., Rauner, M. S. & Schwarz, S. (2010) Hospital management games: a taxonomy and extensive review. CEJOR, 18:567–591</p> <p>2) Bosworth, A. (2012) Keas: Developing a Successful Game-Based Employee Wellness Program. . GAMES FOR HEALTH JOURNAL: Research, Development, and Clinical Applications. Volume 1, Number 3,</p>
19.3.12	<p>2. למידה רפלקטיבית</p> <p>1) Ruth-Sahd, L. (2003). Reflective Practice: A Critical Analysis of Data-Based Studies and Implications for Nursing Education. <i>Journal of Nursing</i></p>

Education, Vol. 42, No. 11.

2) Kuiper, R. A. & Pesut, D. J. (2004). Promoting cognitive and metacognitive reflective reasoning skills in nursing practice: self-regulated learning theory. *Journal of Advanced Nursing*, 45(4), 381–391.

3. למידה דרך פתרון בעיות (PBL)

26.3.12

1) Barrow, E. J. and Lyte, G. & Butterworth, T. (2002). An evaluation of problem-based learning in a nursing theory and practice module Nurse. *Education in Practice, Volume 2, Issue 1, March, Pages 55-62.*

2) Ehrenberg, A. C. and Ha'ggblom, M. (2007). Problem-based learning in clinical nursing education: Integrating theory and practice. *Nurse Education in Practice* 7, 67–74.

4. הדרכה מקוונת

16.4.12

1) Miller, L. C. and Devaney, S. W. and Kelly, G. L. and Kuehn, A. F. (2008). E-Mentoring in Public Health Nursing Practice. *The Journal of Continuing Education in Nursing, Vol 39, No 9.*

2) Schichtel, M. (2010). Core-competence skills in e-mentoring for medical educators: A conceptual exploration. *Medical Teacher*, 32: e248–e262.

5. בטיחות

23.4.12

1) Armstrong, K. J. and Laschinger, H. (2006). Structural Empowerment, Magnet Hospital Characteristics, and Patient Safety Culture Making the Link. *Journal of nursing care quality*, Vol, 21, 2,pp, 124-1.12.

2) Duffy, M. E. (2001). A critique of cultural education in nursing. *Journal of Advanced Nursing* 36(4), 487±495.

6. חשיבה קלינית

30.4.12

1) Simpson, E. and Courtney, M. (2002). Critical thinking in nursing education: Literature review. *International Journal of Nursing Practice*; 8: 89–98.

<p>2) Bucknall, T. K. (2000). Critical care nurses' decision-making activities in the natural clinical setting. <i>Journal of Clinical Nursing</i>; 9: 25±36.</p>	
<p>7. למידה מטעויות</p> <p>1) Mackenzie, L. (2002). Briefing and debriefing of student fieldwork experiences: Exploring concerns and reflecting on practice. <i>Australian Occupational Therapy Journal</i>, 49, 82–92.</p> <p>2) Benner, P. and Sheets, V. and Uris, P. and Malloch, K. and Schwed, K. and Jamison, D. (2002). Individual, Practice, and System Causes of Errors in Nursing A Taxonomy. <i>The Journal of nursing administration</i>, vol:32 iss:10 pg:509</p>	7.5.12
<p>8. משחקי למידה</p> <p>1) Beylefeld, A. A. & Struwig, M. C. (2007). A gaming approach to learning medical microbiology: students' experiences of flow. <i>Medical Teacher</i>, 29: 933–940.</p> <p>2) Persky, A. M. and Stegall-Zanation, J. & Dupuis, R. E. (2007). Students Perceptions of the Incorporation of Games into Classroom Instruction for Basic and Clinical Pharmacokinetics. <i>American Journal of Pharmaceutical Education</i>; 71 (2) p. 1-9.</p>	14.5.12
<p>9. שינוי חשיבה</p> <p>1) Macdonald, G. (2002) Transformative unlearning: safety, discernment and communities of learning. <i>Nursing Inquiry</i>; 9(3): 170–178.</p> <p>2) Griscti, O. and Jacono, J. (2006). Effectiveness of continuing education programmes in nursing: literature review. <i>Journal of Advanced Nursing</i> 55(4), 449–456.</p>	21.5.12
<p>10. סביבות עבודה ולמידה</p> <p>1) Mantzoukas, S. and Jasper, M. A. (2004). Reflective practice and daily ward reality: a covert power game. <i>Journal of Clinical Nursing</i>, 3, 925–933.</p>	28.5.12

<p>2) Elliott, M. (2002). The clinical environment: a source of stress for undergraduate nurses. <i>Australian Journal of Advanced Nursing</i>, Vol- 20 Number 1, 34-38.</p>	
<p>1) Fry, L. W. (2003). Toward a theory of spiritual leadership. <i>The Leadership Quarterly</i>, 14, 693–727.</p> <p>2) Fasnacht, P. H. (2003). Creativity: a refinement of the concept for nursing practice. <i>Journal of Advanced Nursing</i>, 41(2), 195–202</p>	<p>4.6.12</p> <p>.11 חידושים</p>